

Nr 8.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa; given Stockholms slott den 25 oktober 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

a) för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana pensionärer, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 6 juni 1918 (Svensk författningssamling nr 415) angående krigstidstillägg för år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa, å *extra tilläggsstat* för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 130,000 kronor; .

b) förklara, att det extra krigstidstillägget skall, utan annan begränsning med avseende å beloppet än nedan angives, till vederbörande pensionär eller, därest denne efter juni månads utgång avlidit, till stärbhusdelägarna utgå med en tredjedel av vad å 1918 års senare hälft belöper av den pension, varå krigstidstillägg beräknas enligt ovannämnda kungörelse av den 6 juni 1918; dock att det extra krigstidstillägget icke må överstiga

för pensionsberättigad änka 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn 87 kronor 50 för änkan och 25 kronor för ett vart pensionsberättigat barn,

för pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigade minderåriga syskon utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre för det första med tillägg av 25 kronor för ett vart av de övriga och

för annan pensionär 87 kronor 50 öre,
samt icke understiga

för pensionsberättigad änka 25 kronor och
för annan pensionär än änka 15 kronor;

c) besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i
tillämpliga delar gälla vad i nyssberörda kungörelse finnes stadgat; ävensom

d) medgiva, att ur ifrågavarande anslag må utgå ersättning för kost-
nader, förbundna med utbetalandet av det extra krigstidstillägget.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse
välbevågen.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 oktober 1918.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Rydén anförde efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet:

På Kungl. Maj:ts framställning beredde 1917 års riksdag krigstidshjälp under sagda år åt änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa. Ifrågavarande krigstidshjälp utgick, till pensionsberättigad änka med 100 kronor, dock att hjälpen och pensionsförmånerna icke finge tillhopa överstiga 600 kronor för år räknat, till pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn med 100 kronor för änkan och med 50 kronor för vart pensionsberättigat barn, dock att hjälpen jämte pensionsförmånerna icke finge tillhopa för änka och barn överstiga 900 kronor för år räknat, till pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder med 50 kronor, dock att hjälpen och pensionsförmånerna icke finge tillhopa överstiga för ett barn 300 kronor, för två syskon 600 kronor och för tre eller flera syskon 900 kronor, samt till annan pensionär med 50 kronor, dock att hjälpen och pensionsförmånerna tillhopa icke finge överstiga 300 kronor för år räknat.

Krigstidstill-
lägg för se-
nare halvåret
av 1918 åt
pensionsbe-
rättigade än-
kor och barn
efter delägare
i prästerska-
pets änke- och
pupillkassa.

Jämväl för år 1918 har, på Kungl. Maj:ts i proposition den 15 mars 1918, nr 180, gjorda framställning, av 1918 års lagtima riksdag beretts dyrtidsunderstöd, så kallat krigstidstillägg, åt här i frågavarande grupp änkor och barn. För nämnda krigstidstillägg, som i likhet med krigstidshjälpen för år 1917 utgår efter samma grunder, som av riksdagen fastställts för motsvarande understöd åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, gälla avsevärt gynnsammare bestämmelser än för krigstidshjälpen under år 1917.

I fråga om berörda krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa har Kungl. Maj:t den 6 juni 1918 utfärdat kungörelse (Svensk författningssamling nr 415). I överensstämmelse med riksdagens beslut fastställ-des därvid följande

Allmänna grunder för krigstidstilläggets utgående.

§ 1.

Krigstidstillägg tillkommer sådana änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa, som vid ingången av år 1918 ägt åtnjuta pension från nämnda kassa.

§ 2.

Krigstidstillägget utgår till pensionsberättigad änka med 125 kronor jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för ecklesiastikåret 1917—1918 bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 300 kronor;

till pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn med 125 kronor till änkan och med 75 kronor för vart pensionsberättigat barn jämte en tredjedel av änkans och barnens för ecklesiastikåret 1917—1918 bestämda pensionsförmåner, dock högst med tillhoppa 350 kronor för änka med ett pensionsberättigat barn, 400 kronor för änka med två pensionsberättigade barn, 450 kronor för änka med tre pensionsberättigade barn, 500 kronor för änka med fyra pensionsberättigade barn o. s. v.;

till pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder med 75 kronor jämte en tredjedel av pensionsförmånernas för ecklesiastikåret 1917—1918 bestämda belopp, dock att krigstidstillägget icke må överstiga för ett barn 250 kronor, för två syskon 300 kronor, för tre syskon 350 kronor, för fyra syskon 400 kronor o. s. v.; samt

till annan pensionär med 75 kronor jämte en tredjedel av pensions-

förmånernas för ecklesiastikåret 1917—1918 bestämda belopp, dock högst med tillhoppa 250 kronor;

allt dock under iakttagande, att krigstidstillägget icke får överstiga pensionsförmånernas för året bestämda belopp i annat fall, än då detta årsbelopp är lägre än ovan angivna grundbelopp (125 kronor för änka, 200 kronor för änka med ett pensionsberättigat barn, 275 kronor för änka med två pensionsberättigade barn o. s. v.), i vilket fall endast en mot samma grundbelopp svarande summa skall såsom krigstidstillägg utgå.

§ 3.

Om till krigstidstillägg av nu ifrågavarande slag berättigad änka eller barn under år 1918 avlidit, inträder stärbhuset i den avlidnas rätt.

§ 4.

Med minderårigt barn avses här sådant barn, som icke uppnått 21 års ålder.

§ 5.

Den, som åtnjuter full försörjning av den allmänna fattigvården, må icke komma i åtnjutande av ifrågavarande krigstidstillägg.

§ 6.

Krigstidstillägget utbetalas på en gång i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Chefen för finansdepartementet har förut denna dag för Eders Kungl. Maj:t anmält uppkomna frågor om extra krigstidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. Därvid har även framhållits behovet av extra understöd åt änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst. Samma skäl, som anförts för beviljande av ett extra tillskott åt denna grupp, gälla även beträffande pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa, varför jämväl dessa änkor och barn torde böra tillerkännas extra krigstidstillägg. De hava ock förut av riksdagen tillerkänts krigstidstillägg efter väsentligen samma grunder, som tillämpats beträffande krigstidstillägg till änkor och barn efter statstjänstemän. I fråga om grunderna för extra krigstidstilläggs utgående till denna senare grupp ansluter jag mig till det av chefen för finansdepartementet framlagda förslaget beträffande änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst. Tillägget skulle sålunda utgå för senare hälften av år

1918 med en tredjedel av vad å denna tid belöper av den pension, varå krigstidstillägg får beräknas, dock med vissa jämkningar. Således skulle maximum bliva för ensam änka 87 kronor 50 öre, för änka med minderåriga barn 87 kronor 50 öre för änkan och 25 kronor för ett vart barn, för ensamt barn 87 kronor 50 öre, för syskon 87 kronor 50 öre för det första med tillägg av 25 kronor för ett vart av de övriga samt för annan pensionär 87 kronor 50 öre. Å andra sidan skulle det extra krigstidstillägget icke få understiga för pensionsberättigad änka 25 kronor och för annan pensionär än änka 15 kronor.

Kostnaden för det för innevarande år beviljade krigstidstillägget har beräknats till 360,000 kronor. Med tillämpning av ovan angivna grunder kan kostnaden för det extra krigstidstillägget enligt verkställda beräkningar antagas uppgå till ett belopp av cirka 130,000 kronor.

I enlighet med vad 1918 års lagtima riksdag medgav beträffande innevarande års krigstidstillägg åt ifrågavarande änkor och barn torde jämväl i fråga om förevarande extra krigstidstillägg böra medgivas, att ur anslaget får utgå ersättning för kostnader, förbundna med utbetalandet av det extra krigstidstillägget.

Med åberopande av vad jag sålunda anfört, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att

a) för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana pensionärer, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 6 juni 1918 (Svensk författningssamling nr 415) angående krigstidstillägg för år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets änke- och pupillkassa, å *extra tilläggsstat* för år 1918 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 130,000 kronor;

b) förklara, att det extra krigstidstillägget skall, utan annan begränsning med avseende å beloppet än nedan angives, till vederbörande pensionär eller, därest denne efter juni månads utgång avlidit, till stärbhusdelägarna utgå med en tredjedel av vad å 1918 års senare hälft belöper av den pension, varå krigstidstillägg beräknas enligt ovannämnda kungörelse av den 6 juni 1918; dock att det extra krigstidstillägget icke må överstiga

för pensionsberättigad änka 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigad änka med pensionsberättigade minderåriga barn 87 kronor 50 öre för änkan och 25 kronor för ett vart pensionsberättigat barn, för pensionsberättigat minderårigt barn utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre,

i fråga om pensionsberättigade minderåriga syskon utan pensionsberättigad moder 87 kronor 50 öre för det första med tillägg av 25 kronor för ett vart av de övriga och

för annan pensionär 87 kronor 50 öre,
samt icke understiga

för pensionsberättigad änka 25 kronor och

för annan pensionär än änka 15 kronor;

c) besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad i nyssberörda kungörelse finnes stadgat; ävensom

d) medgiva, att ur ifrågavarande anslag må utgå ersättning för kostnader, förbundna med utbetalandet av det extra krigstidstillägget.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Em. G:son Bergman.
